

Верховний
Суд

Забезпечення права на доступ до правосуддя в умовах воєнного стану

Наталія Сакара

Суддя Касаційного цивільного суду у складі
Верховного Суду

м. Київ

20 вересня 2024 року

Зумовлені військовим станом факти, що можуть встановлюватися в порядку цивільного судочинства:

- ✓ факт загибелі особи внаслідок збройної агресії рф проти України
Постанова ОП КЦС ВС від 15 грудня 2022 у справі № 490/6057/19-ц (провадження № 61-18541сво21)
- ✓ факт вимушеного переселення з окупованої території України у результаті збройної агресії рф
Постанова ВС від 22 березня 2023 року у справі № 207/1523/22 (провадження № 61-1705св23)
- ✓ факт народження дитини на тимчасово окупованій території України
Постанова ВС від 23 листопада 2022 у справі № 759/7001/22 (провадження № 61-9254св22)
- ✓ факт смерті на території, де ведуться бойові дії
Постанова ВС від 24 квітня 2024 року у справі № 756/5840/23 (провадження № 61-1825св24)
- ✓ факт проживання однією сім'єю чоловіка та жінки
Постанова ВП ВС від 18 січня 2024 року у справі № 560/17953/21 (провадження № 11-150апп23)
- ✓ факт перебування на утриманні загиблого військовослужбовця
Постанова ВС від 8 травня 2024 року у справі № 214/4921/23 (провадження № 61-15863св23)
- ✓ факт реєстрації шлюбу на тимчасово окупованій території
Постанова ВС від 8 лютого 2023 року у справі № 369/7885/21 (провадження № 61-9273св22)
- ✓ факт особи заявника
Постанова ВС від 20 березня 2024 року у справі № 760/10717/22 (провадження № 61-12720св23)

Факти, пов'язані з існуванням воєнного стану, що не підлягають встановленню в судовому порядку:

- ✓ факт відмови особи від отримання одноразової грошової допомоги у зв'язку з загибеллю військовослужбовця
Постанова ВС від 20 серпня 2024 року у справі № 754,1145,24 (провадження № 61-7304св24)
- ✓ виключення з військового обліку, а також того, що особа не є військово зобов'язаною
Постанова ВС від 31 січня 2024 року у справі № 953/2790/23 (провадження № 61-10394св23)
- ✓ здійснення постійного догляду за особою, яка за станом здоров'я потребує соціальної послуги з догляду
Постанова ВС від 5 червня 2024 року у справі № 283/1199/23 (провадження № 61-12851св23)
- ✓ що особа є єдиною, яка за законом зобов'язана утримувати непрацездатну особу
Постанова ВС від 29 березня 2024 року у справі № 378/760/23 (провадження № 61-18182св23)
- ✓ самостійного виховання дитини
Постанова ВП ВС від 11 вересня 2024 року у справі № 201/5972/22 (провадження № 14-132цс23)
- ✓ перебування у полоні
Постанова ВС від 2 вересня 2020 року у справі № 552/2742/19 (провадження № 61-17266св19)

Забезпечення права на «реальний доступ» до суду в умовах воєнного стану

✓ Підсудність справ визначається лише з врахуванням зареєстрованого у встановленого законом порядку місця проживання, а не фактичної адреси.

Постанова ОП КЦС ВС від 24 червня 2024 року у справі № 554/7669/21 (провадження № 61-5805сво23)

✓ Особа має право звернутися до суду в електронній формі за допомогою ЄСІТС або, як виняток, фізичні особи можуть скористатися правом на направлення процесуальних документів на офіційну електронну адресу суду.

Постанова ВП ВС від 13 вересня 2023 року у справі № 204/2321/22 (провадження № 14-48цс22)

Належне повідомлення учасників справи про час та місце розгляду справи, а також ухвалене судове рішення

✓ Учасники справи, остання відома адреса місця проживання (перебування) чи місцезнаходження яких знаходиться на тимчасово окупованій території і які не мають офіційної електронної адреси, повідомляються шляхом розміщення інформації на офіційному веб-порталі судової влади.

Ст. 12-1 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України», Ухвала ВС від 28 листопада 2022 року у справі № 757/2884/20-ц (провадження № 61-9211ск22), Постанови ВС від 10 квітня 2020 року у справі № 415/7119/15-ц (провадження 61-7829св18), від 13 лютого 2019 року у справі № 463/4305/15-ц (провадження № 61-12164св18)

✓ Надіслання рішення на електронну адресу, яку зазначив учасник справи, є додатковим засобом інформування учасника справи, який посилює реалізацію гарантії учасника бути обізнаним про свою справу.

Постанова ВП ВС від 10 квітня 2024 року у справі № 454/1883/22 (провадження № 14-117цс23)

Гарантії забезпечення права на особисту участь сторони у справі в умовах воєнного стану

✓ Особа має право взяти участь в судовому засіданні в режимі відеоконференції поза межами приміщення суду з дотриманням ст. 212 ЦПК України.

Постанова ВС від 26 червня 2023 у справі № 523/16249/18 (провадження № 61-2784св23)

✓ Якщо оголошення повітряної тривоги впливає на можливість явки особи в судове засідання, наведене є підставою для відкладення розгляд справи.

Постанова ВС від 4 квітня 2023 року у справі № 523/11536/19 (провадження № 61-12110св22), від 14 червня 2023 року у справі № 537/1366/19 (провадження № 61-12449св22), від 25 жовтня 2023 року у справі № 369/12104/20 (провадження № 61-12051св23)

✓ Перебування сторони або третьої особи, яка заявляє самостійні вимоги на предмет спору, у складі Збройних Сил України або інших утворених відповідно до закону військових формуваннях, що переведені на воєнний стан, є обов'язковою підставою для зупинення провадження у справі, яке, однак, не може використовуватися на шкоду такої особи.

Постанова ВС від 4 липня 2023 року у справі № 623/2015/21 (провадження № 61-6270св23), від 8 травня 2024 року у справі № 295/6540/21 (провадження № 61-1537св23), від 19 червня 2024 року у справі № 490/1923/23 (провадження № 61-5751св24), від 15.08.2023 у справі № 174/760/21 (провадження № 61-8044св23).

Верховний
Суд

Дякую за увагу!